

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
:: :: detési irodák :: ::

Megjelenik vasár- és
ünneppok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 200. szám.

Péntek, szeptember 4.

A diadalok útja. Az oroszok veszte.

Oroszországi nagy diadalunk.

Budapest, szept. 4. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Bécs, szept. 3. A harctérről érkezett megbízható jelentés szerint **Auffenberg harmincezernél több orosz ejtett fogságba.**

Budapest, szept. 3. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) A munkaparti körben tegnap este nagy öröm nyilvánult Auffenberg és Dankl sikerei fölött. Egyik tekintélyes katonaviselt képviselő, aki alaposan ismeri hadseregünk hadállását, kedvezően magyarázta Höfer legutóbbi jelentésének valamennyi részletét és nyomatékosan hangoztatta, hogy Auffenberg sikerei sokkalta nagyobb jelentőségűek a harc további alakulására, mint az első hivatalos jelentésből kitűnik. A fölvilágosítások feletté megnyugtatóan hatottak, ugyszintén Tisza nyilatkozata is.

Budapest, szept. 4. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) A „Budapesti Hírlap“ haditudósítója szerint Auffenberg győztes csapatainak előnyomulási iránya sok kedvező kombinációra ad okot.

Budapest, szept. 4. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Bécs, szept. 3. A „Fremdenblatt“ a minden irányból való értesítést összegezve megállapítja, hogy Oroszországgal vívott háborunk már eddig is az osztrák-magyar haderő túlsúlyát bizonyította s az orosz haderő csak Lemberg közelében mutatkozik aktívnak.

A „Reichspost“ úgy tudja, hogy Lemberg körül elegendő erővel bírnak az orosz előnyomulás feltartóztatására s a város esetleges megszállása semmiesetre sem jelentené harcvonalunk áttörését.

A „Neues Wiener Tagblatt“ szerint Dankl és Auffenberg győzelmének óriási jelentősége abban áll, hogy a krakó—przemysl—lembergi vonal megtámadása teljesen lehetetlenné vált, úgy hogy az oroszok Lemberg közelében való pillanatnyi sikere efemer értékűnek tekintendő.

A „Zeit“ a német, osztrák és magyar szövetséges haderőt legyőzhetetlenek tartja, türelemmel és nyugalommal nézhetünk tehát a végső döntés elé.

Budapest, szeptember 3. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalosan jelentik, hogy **a Dankl és Auffenberg hadseregtől eddig tizenegyezerhatszáz hadifoglyot szállítottak el, további hétezeret jeleztek. A Haitzva melletti csatában amennyire eddig ismeretes kétszáz ágyut, nagyon sok hadianyagot, négy autóbilt és a 19. orosz hadtest tábori irodáit, nagyon fontos titkos ügyiratokkal együtt zsákmányoltunk. Az ellenség teljes visszavonulásban van, hadseregünk teljes erővel üldözi.**

Budapest, szept. 4. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hofer vezérőrnagy a vezérkar főnökek helyettése ma este részletes kommunikét tesz közé, melyben kifejti, hogy azok a csaták, amelyek az orosz harcszíntéren a mi offenzívánkból kifejlődtek, a hadjáratot még nem döntöttek el. Csapataink a nyugati szárnyon ellenséges területre mélyen előnyomulva, Kelet-Galiciában eddig a hazai földet ellenséges túlerővel szemben lépésről-lépésre védelmezve őrzi. Vitézségük híret mindenütt beigazolták és a még előttük álló küzdelmek elé bizalomteljesen tekintenek.

A közlemény azután nagy vonásokban vázolja az elmúlt hét eseményeit. Leírja az Auffenberg és Dankl hadsereg nagy győzelmeit és megállapítja, hogy a foglyok egész serege, számtalan hadianyag ezek között 200 ágyu és sok gépfegyver jutott kezeink közé. Leírja azután a kelet-galíciai nagy küzdelmet, melyben seregeink a Lemberg-től keletre és északra fekvő szűkebb területre vonultak vissza anélkül, hogy a nagyon kimerült ellenség ezt a hadmozdulatot képes lett volna megzavarni. Összefoglalólag megállapítható, hogy eddig **mintegy 40 orosz gyalog- és 11 lovas-hadosztály ellen harcoltunk és ezeknek legalább felét nagy veszteségeket okozva visszavertük.**

Budapest, szept. 3. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlii tudósítások jelentik, hogy az osztrák-magyar csapatok legújabb győzelme a német főváros lakosságát tegnap este a legnagyobb lelkesedésre ragadta.

A félhivatalos Norddeutsche Allgemeine Zeitung ezt írja:

A Reims és Verduni győzelmek feletti lelkesedésbe belevegyl a hir szövetségesünknek az oroszok fölött vivott nagyszerű győzelméről. Németország lelkesedéssel üdvözli ezt a dicsőégteljes fegyvertényt és szive legmélyéből szerencsét kíván Ferencz József császár és királynak e naphoz, mely egy további hervadhatlan dicsőséggel tele írott lappal gazdagítja az osztrák-magyar hadsereg dicsőégteljes történelmét Ragyogó képességek és a csapatoknak csodálatos teljesítményei működtek közre a győzelemhez.

A berlii Lokalanzeiger katonai munkatársa ugy értékeli tegnapi győzelmünket, hogy aki egy pillantást vet csak a térképre, az nem igen fogja lehetségesnek tartani, hogy az oroszok Auffenberg seregeinek sikerei után tovább is megkíséreljék az előnyomulást Lemberg ellen, mert ez esetben egyáltalán nem volna lehetetlen, hogy őket Dankl és Auffenberg seregei bekerítsék. A Lokalanzeiger megállapítja, hogy a német császár sohasem lépett volna francia földre, ha a vezérkar még számított volna avval a lehetőséggel, hogy a németeket a francia hadáron visszavethetik.

Benyomultunk Montenegróba.

Budapest, szept. 4. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) A balkáni harc-szintéren a Pongracz vezérőrnagy parancsnoksága alatt három hegyidandár néhány nappal ezelőtt előnyomult Montenegróba a Bielicza melletti határmagaslalon álló hadtest ellen s a számra nézve tulnyomó ellenséget többnapos hősies támadással visszaverve, rehez ágyukat is zsákmányoltak és merész cselekedetével mentesítette a montenegróiak által szorongatott erődítményt.

Höfer vezérőrnagy a vezérkari főnöknek helyettese.

A németek előnyomulása Oroszországban, Bevonultak Lodzba.

Budapest, szept. 4. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Lemberg, szept. 3. A „Szlovapolszkie“ jelentése szerint a németek már aug. 20-án bevonultak Lodzba, áthaladtak a Pilica folyón és Kielce környékén egészen Radosiceig értek, ahol érintkezésben állanak a mi csapatainkkal.

A németek Páris előtt. — Páris végórái.

Budapest, szept. 4. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Páris, szept. 3. A Havas-ügynökség közli Rómán át tegnapi kelettel: A kormány a nemzethez manifesztumot intézett, amelyben közli hogy a háborút az egész nagy vonalon folytathassa, szükségesnek tartja, hogy székhelyét Párisból máshova tegye át.

Budapest, szept. 4. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin szept. 3. A Wolff-ügynökség jelenti: Német aviatikusok jelentek meg tegnap Páris felett. Két repülőgép jelezte a francia főváros lakosságának, hogy a német csapatok közelednek, Mindegyik aviatikus bombát dobott a városra. Az egyik bomba IV. Henrik szobrának közelében esett le s ugyanott megtalálták egy német zászlóba göngyölve az aviatikus levelét, amelyben Páris lakosságával közli a legutóbbi hivatalos jelentéseket a német győzelmekről. A másik aviatikus repülőgéperől szintén bombát dobott, amely a Place de la Concorde közelében ért földet. Ez is jelentést dobott le a német győzelmekről. Mind a két aviatikus ezután visszaindult és a német csapatoknál szállt le.

Egyéb események.

A francia flotta a dalmát partokon.

Budapest, szept. 4. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalosan jelentik: Szept. 1-én reggel a francia földközi tengeri flotta, amely 16 nagy egységből hadihajók és páncélos cirkálók és számos torpedójárműből állott, a Bocche di Catarótól nagy távolságról feltűnt a lát-határon és nagykaliberű ágyukból 40 ágyulövet tett a b. Ostro magaslaton álló régi erőd ellen anélkül, hogy kárt tett volna. A erőd őrségéből három ember megsebesült. A francia

flotta azután észak-nyugat felé húzódoit, majd délre fordult mindjárt azzal a céllal, hogy távozzék az Adriából. A francia flotta déli partjainkon bizonyára demonstrációra szorítkozott, ami azonban egész hatástalan maradt.

A francia elnök és a kormány menekülése.

Budapest, szept. 4. A „Torontál“ eredeti távirata. Mint Párisból sürgönyzik, a Havas-ügynökség jelentése szerint, Polncaré elnök a francia kormánnyal tegnap éjjel Bordeaux-ba menekült.

Antwerpen bombázása.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, a Zeppelin-léghajó szerdán bombázta Antwerpent és nagy károkat okozott.

Forrongás Finnországban.

Budapest, szept. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata. Mint Helsingforsból sürgönyzik, az oroszok a finnekre husz millió rubel katonaadót vetettek ki s fegyvereiket elszedték. Finnországban a forrongás terjed.

HIREK.

— **Az új pápa. XV. Benedek.** Mint Rómából sürgönyzik, a konklávé Della Chiese bibornokot választotta meg pápának. Az új pápa a XV. Benedek nevet vette föl.

— **Győzelmi tüntetés.** Északi két hadseregünk fényes diadalai az oroszokon, nagy lelkesedést keltett Nagybecskerekben is s e lelkesedésének a lakosság tegnap este impozáns tüntetéssel kifejezést adott. Este az egész várost kivilágította a lakosság, majd pedig fél-9 órakor lampiónos menet indult a Ferenc-József térről. Miután itt a menet a vármegyeháza előtt összegyűlt, a katonazenekar rázendített a Szózatra, majd a Gotterhaltéra, miközben dr. Dellimanics Lajos főispán kormánybiztos lelkesítő beszédet intézett a tüntetőkhöz. Azután viharosan éltetve a királyt, a német császárt és a szövetséges hadseregeket, a menet a Rákóczy induló és Kossuth-nóta hangjai mellett rengeteg tömeg részvételével, viharos éljenzések közben végigjárta az egész várost. A menetet Reitter Oszkár rendőr kapitány nyitotta meg kocsin, hatalmas nemzeti lobogóval, azután egy sor katonaság, majd katonazenekar következett. Utánuk jöttek a lampiónosok élükön Perisics Zoltán polgármesterrel s a város előkelő polgáraival. Őket a katonatisztikar követte, majd nyomukban közönség óriási tömege, amely a késő éjjeli órákig mámoros lelkesedéssel ünnepelte fegyvereink dicsőségét. Ugyanekkor a a Modern Moziban képekkel hirdették a nagy győzelmeket s a király és Vilmos császár képeinél percekig viharosan ünnepelt a közönség.

Ugyancsak lelkes ünnepek voltak Torontál vármegye más községeiben is s így lelkes ünneplésekről kapunk hírt Bégaszentgyörgyről és Tordáról, ahol az este kivilágítással, lampiónos körmenettel ünnepelte a lakosság nagy győzelmünket.

— **Gyászmise a hősről.** A csatatéren hősi halált halt ifj. Láng Károlyért holnap szombaton d. e. 9 órakor ünnepies gyászistentisztelet lesz a róm. kath. plébánia templomban, amely alkalommal Nagybecskerek város közönsége bizonyára meleg részvétellel fogja leróni kegyeletét hős fia emléke iránt.

— **Izr. Istenisztelet.** A nagybecskereki izraelita templomban a péntek esti istentisztelet d. u. 6 órakor kezdődik, amely egyuttal hálaadó istentisztelet lesz a harctéri győzelmeinkért.

— **A városi zenekolába a beírások** a háború folytán nem e hó 3-ikáig, hanem szeptember 15-ikéig tartanak.

— **A tábori postaküldemények helyes címzése.** A m. kereskedelemügyi miniszter a következőket közli:

A tábori posták igénybeviteléről f. évi július hó 27-én 57452. ker. min. szám alatt közzétett hirdetményben kimérítő utasítás van arra, hogy a hadba vonult személyekhez hogyan kell a postai küldeményeket címezni. A helyes címről példája is van közölve, melyen rendeltetési hely gyanánt, természetesen csak példakép a 82. számú tábori posta szerepel. Ez a példa arra a téves magyarázatra adott okot hogy minden tábori postai küldeményt a példában megjelölt tábori postához kell címezni. Idézett rendeletem kapcsán felvilágosításközlöm tehát, hogy a hadbavonult sereggel való postai forgalmat nem egy, hanem több tábori vagy hadtápostahivatal közvetíti s mind egyik tábori (hadtáp) postahivatal más-más számú

visel. A hadbavonult sereggel tartozó parancsnokságok csapattestek és intézetek a maguk körében már a mozgósítás megkezdésekor kihirdetik annaka a tábori postának a számát, amelyhez utalva vannak. Ezt minden katonának tudnia azokkal az egyéneikkel, akiktől postai küldeményeket vár, közölnie kell. A parancsnokságok, hatóságok, csapat-estek és intézetek címzési mintákat is készíttetnek és ezeket a legénységi állományhoz tartozóknak több példányban azzal a meghagyással adják ki, hogy a tábori postahivatal számát ráírják és egyébként is kitöltve hozzátartozóiknak küldjék meg. Csak az érdekeltekkel közölt számú tábori postához címzett küldeményeket lehet hadbavonult személyekhez biztosan eljuttatni. Ha a tábori postai küldeményen a kézbesítő tábori posta száma jelezve nincs a küldemény csak az esetben jut célhoz, ha a tábori postaosztályozó állomások (Budapest 72, Kassa 2, Kolozsvár 1, Nagyvárad 2, Pécs 2, Pozsony 2, Sopron 2, Temesvár 2, Zagreb 2) a területükön visszamaradt katonai parancsnokságok útján a címről hiányzó adatát pótolhatják. Ellenkező esetben a küldeményt a feladó visszakapja.

— **A szövetségi hűség jelvényei** kaphatók Sander M. József gépkereskedésében (Korona-szállóval szemben). A jelvények eladásából származó, számlákkal igazolt tiszta hasznát a Vörös-Keresztnak adja át a nevezett kereskedő. Ezen jelvényeket, melyekről már egyizben megemlékeztünk s amelyek Budapesten, Bécsben és Berlinben nagy népszerűségnek örvendenek, ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **A hadjótékonyaság.** A Vörös-Kereszt egyesület nagybecskereki fiókja részére ujabban adakoztak: 29. számú gyűjtőiben: Vudj György 5 korona, X. Y. Z. 5, Karaffy Ernő Felső-íttebe 12-12, Radoszavlyevics Lázár Felsőíttebe 16, Maria Angelica főnöknő 76. számú gyűjtőiv Nagybecskerekben 302, Nagybecskereki Oltáregyesület 20 K, Nagybecskerek 50 K. 26. számú gyűjtő-iven: Grósz Géza 25, Mayer Rezső 50, Klein Berrát 20 K. 70. számú gyűjtő-iven: Kereskedelmi Részvénytársaság Nagybecskerek 100, Gyárfás Ödön Nagybecskerek 50, Dym Simon Nagybecskerek 10, Lang Antal Nagybecskerek 3, Lang Adon Nagybecskerek 1, Kardos Ármán Nagybecskerek 2, Molnár Károly Nagybecskerek 1, Termachich Adél Nagybecskerek 3, Hoff Nándor és Társai Nagybecskerek 50, Eckstein Selma Nagybecskerek 5, Eckstein János Nagybecskerek 2, Frank N. Nagybecskerek 2, Hoffman Ilonka Nagybecskerek 1, Zolkievitz N. 2 K 82. számú gyűjtőiben: Zsiross Imre Antalfalva 20 K. (folytatjuk.)

A Vöröskereszt segítsége

— szept. 4.

Orvosok.

Fontos és szükséges, azoknak az orvosoknak közreműködése, akiknek katonai beosztásuk nincs. Ezeket az orvos urakat, amennyiben 42 éven felüliek és már nem népfölkelők, ezenel felkérem, hogy ha elfoglaltságuk megengedi, önkéntes szolgálatra nálam vagy a Magyar Vörös-Kereszt Egyesület főmegbízott főgondnokánál Budapest (Disztér 1.) jelentkezni sziveskedjenek.

Betegápolónók.

A Magyar Vörös-Kereszt Egyesület, jelenlegi biztosított személyzetének

kibővítése céljából sok hivatásos ápolónót, főzőnőt, mosónót és hórházi házi-személyzetet is igényel, első sorban azonban inkább a vidéken semmint a fővárosban, ahol a létszám a jelen viszonyokhoz képest máris eléggé teljes. Hasonlóképp sok önkéntes betegápolónó is igényeltetik, oly 18 éven felüli asszonyok és leányok, akik a a betegápolásban a Vörös-Kereszt Egyesület szabályai szerint kellőképp ki vannak képezve. Az önkéntes betegápolónók díjazásra nem tarthatnak igényt és csak a haretérről távol levő biztosított fekvésű kórházakban nyernek alkalmazást.

Minden betegápolásra önként jelentkező asszonynak vagy leánynak Budapesten a Vörös-Kereszt Egyesület Erzsébetkórházában (Budapest I. Győri ut 17.) Ibrányi Alice főnöksasszonnyal, a betegápoláshoz való kiképzésre pedig Dr. Dollinger Gyula udvari tanácsos, egyetemi tanár úrnál (Budapest VII. Rákóczi-ut 52.) kell jelentkeznie.

Az önkéntes betegápoló személyzetet lehetőleg arra a vidékre fog beosztani, amelyről való.

* * *

Felelőseteljes, hatalmas az a feladat amely Ő Császári és Apostoli Királyi Felségének legmagasabb kegye folytán reám ruházva, előttem áll. Csak abban az esetben tudok ennek a feladatnak sikerrel megfelelni, ha teljes odaadó támogatásban részesít valamennyi állami és önkormányzati hivatal és intézmény, valamennyi egyesület és testület különösen a mentés ügyét szolgáló egyesületek, tehát a tűzoltó, jótékonyági testületek, mentő egyesületek, tovább minden jótékony nőegyesület, amelyek a mostani nehéz napokban már eddig is számos tanujelét adták áldozatkész tetterejüknek.

Nem szükséges külön kiemelni, hogy mily mérhetetlenül nagy fontosság az, amely a sajtó részéről való támogatásban rejlik.

A sajtó, mint ezt számtalan példa igazolja a mostani nehéz napokban oly mértékben teljesíti hazafiás működését, amely biztosítja részére minden magyar legmelegebb elismerését és köszönetét. Annak a becses szolgálatnak biztató hatása alatt, amelyet a sajtó a köz javára már eddig is kifejtett — azzal a felkéréssel fordulok ezuton a hazai sajtó vezetőihez és munkatársaihoz, hogy a háború által sújtottak javára, hathatós támogatásukat a jövőben is érvényesíteni sziveskedjenek.

A nagyközönséghez és minden egyes magánegységhez pedig e komoly órában bizalommal e szavakat intézem: *mint a haza becsületéért való lelkesedésben és küzdelemben, legyetek egyek a könyörületesség szent munkájában is. Az erők elforgácsolása ne kockáztassa az emberbaráti szeretet munkájának sikerét.*

Budapesten, 1914. évi aug. hó 12.

A királyi biztos:

Gróf Csekonics Endre s. k.

TAJÉKOZTATÓ.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beírások szintén ott eszközöltetnek.

Az 1914—15-iki tanévre
két gimnáziumi tanulót
teljes ellátásra
megegyezés szerint elvállal
Kiss István
Nagybecskerek, Nádor-utca 4. szám

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.
ad 238784—914. C. II. szám.

**Magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai
vasut-igazgatóságok.**

(A magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai vasuti áru díjszabás I. rész A) szakaszához a IV. pótlék életbeléptetése.)

1914. évi szeptember hó 1-től kezdődő érvényességgel a fentnevezett díjszabáshoz a IV. pótlék lép életbe.

E pótlék a vasuti üzletszabályzat 67. §-ához tartozó III. végrehajtási határozomány módosítását tartalmazza.

E pótlék a magyar vasutak díjszabásokat elárúsító központi irodájában (Budapest, V, Akadémia-utca 3. sz.) továbbá az állomások közvetítése útján darabonként 10 filléért lesznek megszereshetők.

Budapest, 1914 aug. 28.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága,
egyszersmind a részes vasutak nevében is

1924—1914. szám 909—33

Pályázati hirdetés

Két ideiglenes munkaező évi 936 korona fizetés élvezete mellett **Bóka községénél azonnal alkalmazást nyerhet.** A községi teendőben való jártasság és a szerb nyelv ismerete megkívánatik.
Bóka, 1914 augusztus 28.

Az előjáróság

Nyerő község előjáróságától
2018—914. szám.

Hirdetés.

Nyerő község előjárósága közhírré teszi, hogy a jegyzői irodában **egy ki-segítő munkaezőre** volna szüksége, aki az adóügyek kezelésében jártas Német és román nyelvben némi jártassággal bírók előnyben részesülnek.

A felfogadandó munkaező napidíja napi 3 korona a községi pénztár terhére, a jegyző részéről pedig természetbeni lakásban részesül.

Nyerő, 1914 aug. hó.

910—32

Előjáróság.

Garçon lakás

mely két elkülönített buta-
rozott szobából áll

kiadó

Deák Ferencz utca 7. szám
alatt. 894—x 13

Torontali iparművész

jutányosan készít művészi
diszoklevelet, illusztrációt,
könyvdiszket, plakátokat,
levélfejeket, címkéket, rek-
lámcédulákat és bármilyen
iparművészeti tervezést.

Megrendelések a „Torontál”
kiadóhivatalába intézendők. 425—x 92

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Asztalos:

Szelentzky Pál, Árpád-utca.

Bádogos:

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fkg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Rosenberg Salamon (Magyar Élet- és
Járadék), Hunyadi-u. 619. Telefon 3—22.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabonatér.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Bencze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Goldberg Mihály, Hunyadi-u.
Mesznik R. özv., Hunyadi-u.

Fényképész:

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis Sándor, Klub-kávéházzal szemben.
Kovács Ödön, Hunyadi-utca.
Tóth József Hunyadi-utca.

Fogműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.
Dr. Stepanov Svetislav, Hunyadi-utca.

Fűszer- és csemegekereskedés:

Fendler József, Hunyadi-u.
Weiterschan József, Hunyadi-u.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czikajló, Hunyadi-u.
Kollárich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, Szerb egyház-palota.

Hálógyár:

Csuszner János.

Kalapkészítő:

Andresz A. Fötér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéházak:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézmű-, rövidárúüzlet:

Benó testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Molnár Lajos, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).

Kocsigyártó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek:

Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.

Lakk-, kence-, és festékáruraktár:

Pencz János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Bauerle testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-u.
Wehner testvérek, Hunyadi-utca.

Mozigépek, berendezések:

Berger Árpád, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-u.

Női kalapüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kész kosztüm és bluz:

Schwartz Dávid, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-u.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-u.
Schwarz Dávid, Hunyadi-u.

Sirkóraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Eckstein János, Hunyadi-utca.
Perl Mór, Szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szénkereskedés:

Herzog Gyula, Kinizsy-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-u.

Téglagyár:

Klein Bernát.
Stagelschmidt J. és J.

Temetkezési intézet:

Bencze A. és fiai.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Gerő Henrik, Korona-utca 4.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-u.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Gál István, Orient-étterem
Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátyás, Otthon-sörsarnok
Tóth és Norizsán, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Zongoraraktár:

Weisser Adon, Gizella-part 6.